Aan [redacted] en [redacted] – ter bespreking op 5 februari 2021
Van Stuurgroep de nNieuwe Meervaart e.o.
Betreft Tussenstand participatieproces
Datum 31 januari 2021

Vooraf
Het participatieproces – in aanloop naar het ambitiedocument voor de nNieuwe Meervaart e.o. – loopt naar een afronding. In deze notitie wordt een tussenstand opgemaakt door achtereenvolgens stil te staan bij het vertrekpunt van participatie, het verloop van het participatieproces (enquête, themabijeenkomsten, Opp App) en, enkele algemene observaties. Ook is gekeken enaar dat wat alsde belangrijke waarden die naar voren komen als het gaat over de cultureel-maatschappelijke betekenis van, en de locatie voor, de nNieuwe Meervaart ('waarden'). Uit dit gesprek komt de locatie 'hoek Lelylaan/Meer en Vaart' opnieuw in beeld.

Gevraagd besluit
a. Kennis-nemen van de tussenstand met als belangrijkste constateringen:
– Er is breed draagvlak voor de Meervaart
– Er is begrip voor het behouden van de Meervaart in het centrum
– Er is verdeeldheid over de voorkeurslocatie
– Er zijn gedeelde waarden over de ontwikkeling van het centrum (Osdorpplein – Meer en Vaart - (zuidwestoever van de) Sloterplas) en de nieuwbouw voor de Meervaart
– Op basis van deze gedeelde waarden de locatie 'hoek Lelylaan/Meer en Vaart' als alternatief voor de voorkeurslocatie naar voren komt
b. In overweging te nemen om twee locaties voor de nNieuwe Meervaart e.o. verder te onderzoeken in het kader van het investeringsbesluit fase 2 Centrum Nieuw-Westvernieuwing Osdorpplein, i.c.: voorkeurslocatie (aan de zuidwestoever, in de Sloterplas) en locatie hoek 'Lelylaan/Meer en Vaart'.

Bijlage 1: overzicht communicatie- en participatie Osdorpplein (september 2020 t/m januari 2021)
Bijlage 2: politiek en maatschappelijk draagvlak voor nNieuwe Meervaart gezien vanuit draagvlak/communicatie oogpunt

---

1. Besluit gemeenteraad

Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad van Amsterdam ingestemd met een voorkeurslocatie voor de nNieuwe Meervaart aan de zuidwestoever in de Sloterplas. Als voorwaarde voor de verdere uitwerking van deze locatie is het belang benadrukt van een integrale benadering van nieuwbouw, openbare ruimte en de aansluiting tussen oever en Sloterplas, met behoud van zoveel mogelijk groen. Tevens is bij moties 822 en 823 (Van Renssen) opgeroepen tot participatie, waarbij de uitkomst zwaarwegend betrokken moet worden in de verdere bestuurlijke besluitvorming over de gebiedsontwikkeling (investeringsbesluit fase 2 vernieuwing OsdorpleinCentrum Nieuw-West) en de nNieuwe Meervaart.

2. Vertrekpunt participatietraject

In het najaar hebben er diverse gesprekken met de wethouders plaatsgevonden om de koers verder uit te werken ten aanzien van het participatietraject. In het gesprek op 11 november 2020 hebben de wethouders aangegeven een lijn te willen volgen, die bestaat uit het vasthouden aan de voorkeurslocatie en tegelijkertijd andere locaties in bespreking te nemen. Doel van dit laatste is om na te gaan waarom een grote groep belanghebbenden voor andere locaties kiest en te kijken of deze belangen meegenomen kunnen worden bij het verder uitwerken van de voorkeurslocatie. Mocht uit de gesprekken blijken dat er een locatie zou zijn, waarin alle belangrijke opgehaalde belangen beter tot hun recht komen, dan staan de wethouders hiervoor in principe open: 'niet de locatie, maar het verder ontwikkelen van het gebied moet het doel zijn'.

Commented [[redacted]1]: Mis hierin link naar interview Parool "bij onvoldoende draagvlak gaan we het natuurlijk nooit doen"

3. Participatieproces en communicatiecampagne

Vanaf medio oktober 2020 loopt hedit (huidige) participatieproces ~~(zie voor een uitgebreider overzicht: bijlage 1)~~. Om belanghebbenden en belangstellenden uit Osdorpplein en omgeving, stadsdeel Nieuw-West en zelfs heel Amsterdam, hierover te informeren en uit te nodigen om deel te nemen, is een uitgebreide communicatiecampagne opgezet. Om zoveel mogelijk verschillende mensen te bereiken, en~~Om~~ een zo breed mogelijke inbreng ~~te krijg~~op te halen, is een breed palet aan ~~participatie~~middelen ingezet. Bijvoorbeeld ~~Gestart is met~~ een huis-aan-huis verspreide vernieuwingskrant (Osdorpplein en omgeving), huis-aan-huis nieuwsbrief (heel Nieuw-West), digitale nieuwsbrieven, bewonersbrieven, filmpjes, artikel Amsterdamkrant (heel Amsterdam), postercampagne en social media campagne. Tevens zijn netwerken in Nieuw-West actief benaderd. (*Zie voor een uitgebreider overzicht van de inzet op participatie en communicatie: bijlage 1*)

Om meningen op te halen, is ~~en~~ een enquête gehouden (2497 deelnemers). Vervolgens heeft op 12 november 2020 een brede onlinebijeenkomst plaatsgevonden over de plannen voor de nieuwe Meervaart en fase 2 van de vernieuwing van Osdorpplein. Hierin zijn de resultaten van deze enquête gedeeld en is het verdere participatieproces toegelicht. Zo zijn zes themabijeenkomsten aangekondigd, waarvan er i~~.~~ Inmiddels ~~zijn er~~ vijf ~~themabijeenkomsten geweest methebben~~ plaatsgevonden. Om een bredere en jongere doelgroep te bereiken, hebben we ~~,p p~~arallel aan de themabijeenkomst een ~~hieraan, dezelfde gesprekken via een~~ participatie app ingezet, de Opp App. Hierin voeren we het gesprek over dezelfde thema's als in de bijeenkomsten: (a) Centrumontwikkeling en locatieafweging; (b) Voor wie is Osdorpplein, Meervaart en Osdorp nu en in de toekomst; (c) Landschap, water en ecologie; (d) De ideale Meervaart; en (e) Cultuurhistorie en cultuur.

De Opp App bereikt tot nu toe 300 deelnemers, die afhankelijk van het thema, redelijk diverse reacties geven. Deelname aan de themabijeenkomsten is beperkt en eenzijdig wat betreft de inbreng: zo'n 35 – 50 bewoners. Met deze bewoners wordt, per themabijeenkomst, veel besproken door in klein verband, vervolggesprekken in 4 – 7 breakout rooms te voeren.

~~Wat nog volgt o~~Op ~~respectievelijk~~ 8 februari vindt een themabijeenkomst over bereikbaarheid plaats. Dit is de laatste bijeenkomst die in het teken staat van het ophalen van meningen en ideeën. Op ~~en~~ 22 februari staat~~is de themabijeenkomst over bereikbaarheid en de afrondende~~ een bijeenkomst op de planning over het ambitiedocument, waarin we de uitkomsten van het participatieproces ~~gedeeld~~ delen en een terugkoppeling geven op de vertaling hiervan in het ambitiedocument~~en besproken worden~~.

~~Om een zo breed mogelijke inbreng te krijgen, is een breed palet aan participatiemiddelen ingezet. Naast zoals hiervoor genoemd een informatiekrant, nieuwsbrieven en een enquête: bewonersbrieven, de Opp App (inclusief lancering) en een intensieve doelgroep- en gebiedsgerichte sociale mediacampagne (met oproepen, films, verwijzingen). Tevens zijn netwerken in Nieuw-West actief benaderd.~~

~~De respons op de enquête en het aantal unieke deelnemers bij de eerste online bijeenkomst is goed. De sociale mediacampagne via Facebook en Instagram heeft vier gespecificeerde doelgroepen goed bereikt: politiek georiënteerde doelgroep (24.352 unieke bezoekers), cultuur georiënteerde doelgroep (22.856 unieke bezoekers), jongeren brede doelgroep (19.255 unieke bezoekers) en cultuur georiënteerde jongeren (19.784 unieke bezoekers). De Opp App bereikt tot nu toe 293 deelnemers, die afhankelijk van het thema, redelijk diverse reacties geven. Deelname aan de themabijeenkomsten is beperkt en eenzijdig wat betreft de inbreng: zo'n 35 – 45 bewoners. Met deze bewoners wordt, per themabijeenkomst, veel besproken door in klein verband, vervolggesprekken in 4 – 7 breakout rooms te voeren.~~

Onze indruk is dat alle mogelijke communicatie is ingezet om aandacht te vragen voor (deelname aan) het participatieproces. De respons uit de bijeenkomsten, de Opp App, ~~de~~ sociale media en de projectsite levert ~~tezamen~~ een beeld op waaruit:

- Algemene observaties te trekken zijn (zie paragraaf 4)
- Te benoemen is wat men belangrijk vindt voor de locatiekeuze; de waarden (zie paragraaf 5)
- Niet alleen de voorkeurslocatie, maar ook de locatie 'hoek Lelylaan/Meer en Vaart' in beeld komt (zie paragraaf 6).

4. Algemene observaties

Op basis van de enquête en de vier themabijeenkomsten hebben wij de volgende algemene observaties:

a. ***Breed maatschappelijk draagvlak voor de Meervaart***: in de jaren '70 is de samenleving de keus voorgelegd voor een overdekte ijsbaan of een cultuurcentrum in Osdorp. Een overgrote meerderheid koos voor het laatste. Deze maatschappelijke ondersteuning bleef er ook vanaf de opening: in de eerste jaren draaide de Meervaart op veel vrijwilligers. Inmiddels is de Meervaart geprofessionaliseerd, verbouwd en heeft het een sterke en onderscheidende positie in Nieuw-West, Amsterdam en de regio verworven. De maatschappelijke ondersteuning voor de Meervaart is echter nog onverminderd groot. Ook is er begrip ~~voor~~ dat de Meervaart ~~mee~~ wil blijven meegroeien met het Osdorpplein, Nieuw-West en Amsterdam. De programmatische ideeën, die de Meervaart hiervoor heeft (mede toegelicht en besproken tijdens de themabijeenkomst 'droom over de ideale Meervaart'), sluiten in belangrijke mate aan bij de behoeften en wensen vanuit de samenleving.

b. ***Verdeeld beeld over voorkeurslocatie***: Van het totaal aantal respondenten (2.497) gaf 50,1% de voorkeurslocatie het cijfer 6 tot en met 10 en 49,9% het cijfer 1 tot en met 5. Het gemiddelde cijfer uit de enquête was een 5. Onze indruk is dat dit verdeelde beeld gedurende het participatieproces niet of nauwelijks gewijzigd is, maar hard onderbouwen kunnen wij dit niet. Hiermee is de vraag of er voldoende draagvlak is voor de voorkeurslocatie niet beantwoord. Wat wél uit het participatieproces is ~~wél~~ op te maken, is~~,~~ dat er deels nieuwe onderwerpen zijn die van belang worden geacht in de locatiekeuze en meer geduid wordt wat men belangrijk vindt (zie verder: d).

c. ***Voorkeurslocatie blokkeert ruimtelijk en mentaal***: de voorkeurslocatie 'op de zuidwestoever, in de Sloterplas' brengt het gesprek over een integrale kwaliteitsverbetering niet veel verder. Tegenstanders herhalen hun argumenten onder verwijzing naar de ontwerpidealen van het AUP en Erfgoedvereniging Heemschut heeft het verzoek tot gemeentelijk beschermd stadgezicht voor de gehele Sloterplas en oevers ingediend. Voorstanders haken af. De kansen ~~en de meerdere belangen~~ die de n~~N~~ieuwe Meervaart biedt voor Nieuw-West, het Osdorpplein en de Sloterplas raken~~akt~~ eerder uit beeld dan in beeld.

d. ***Nieuwe inzichten over wat belangrijk is***: uit het participatieproces zijn gedeelde waarden te formuleren, die ~~een~~ deels een andere kijk op de locatieafweging en ontwerpopgave voor de n~~N~~ieuwe Meervaart bieden.

5. Gedeelde waarden: wat men belangrijk vindt

In het participatieproces is vanuit verschillende invalshoeken en mede op basis van eerdere voorstellen, onderzoeken en plannen[1] de vraag gesteld welke waarden participanten belangrijk vinden bij de ontwikkeling van het gebied (Osdorpplein, zuidwestoever en Sloterplas) en de nieuwbouw voor de Meervaart.
Hier komen de volgende ruimtelijke, culturele en maatschappelijke waarden uit voort:

---

[1] Geraadpleegde bronnen:
- Uitwerkingsplan Zuidwestoever Sloterplas (gemeente Amsterdam, mei 2013)
- Uitwerkingsplan Uitbreiding Meervaartcomplex (gemeente Amsterdam, juni 2013)
- Locatievergelijking Nieuwbouw De Meervaart CNW – concept (gemeente Amsterdam, februari 2017)
- Haalbaarheidsstudie Theater de Meervaart (UNStudio, mei 2018)
- De Nieuwe Meervaart, advies 2019-2 (Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, januari 2019)
- De Nieuwe Meervaart, advies 2019-27 (Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, december 2019)
- Locatieonderzoek De Nieuwe Meervaart – concept (Urhahn en Mecanoo, december 2019)
- Haalbaarheid exploitatie Nieuwe Meervaart (Blueyard, april 2020)
- Ruimtelijke studie visie Nieuwe Meervaart (gemeente Amsterdam, april 2020)
- De Nieuwe Meervaart, advies 2020-11 (Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, juli 2020)

a. ***Koester en versterk wat Nieuw-West – en de Sloterplas in het bijzonder – zo uniek maakt***: het Algemeen Uitbreidingsplan Amsterdam, met de Westelijke Tuinsteden als grootste stadsuitbreiding, heeft een uniek samenspel van landschap en verstedelijking opgeleverd. Tot op de dag van vandaag (en tijdens corona misschien nog wel meer dan tevoren) ervaart men hoe belangrijk 'licht, lucht en ruimte' is en, hoe sterk Nieuw-West zich hiermee onderscheidt, wat voor talrijke recreatieve mogelijkheden dit biedt en hoe aantrekkelijk het is om midden in een stad die verder verstedelijkt, het buitengevoel zo dichtbij te hebben. . Deze kwaliteiten en ervaringen zorgen ervoor dat Nieuw-West anders is dan andere delen van de stad en vele bewoners bewust voor Nieuw-West kiezen. Zeker nu het Osdorpplein verder verstedelijkt, pleit men om de openheid van de Sloterplas en de zuidwestoever te respecteren. Hier ervaart men wat men zo aantrekkelijk, bijzonder en onderscheidend vindt aan Nieuw-West, namelijk:
   - Licht, lucht en ruimte
   - De lange zichtlijnen met de 'illusie van het oneindige landschap'
   - Een samenhangend landschap van polder (grote schaal) tot voor de deur (kleine schaal)
   - De talrijke recreatieve mogelijkheden
   - Buitengevoel zo dichtbij te hebben in een stad die steeds verder verstedelijkt
   - Duidelijke contrasten tussen verstedelijking en openbare ruimte/openbaarheid
   - Een zuidwestoever die aantrekkelijk is, openbaar en 'van ons allemaal' is.
b. ***Blauw minstens zo belangrijk bovenals groen***: de essentie van het ruimtelijk ontwerp van de Sloterplas is de opbouw van twee stedelijke koppen aan de uiteinden met groene flanken langs de lange zijde met een aaneenschakeling van open ruimtes, een afwisseling van beplanting met open speelweides, reliëf en gebogen maar strakke lijnvorming in beplanting en oevers. De historische vorm van de droogmakerij Sloterdijkermeerpolder is door Cornelis van Eesteren aangepast, onder andere door de twee stedelijke koppen niet tegenover elkaar te plaatsen, maar ten opzichte van elkaar te draaien. Daardoor ontstaat, in de lengterichting van de Sloterplas kijkend, een as-verdraaiing die de illusie van een oneindig landschap en een schaallos?? bergmeer oproept. De bebouwing is in het AUP in de tweede linie geplaatst.
   Deze ontwerpprincipes worden in het participatieproces niet alleen herkend en ervaren, maar ook innig omarmd. Wat het meest terug-komt in de gesprekken is het pleidooi om niet in de Sloterplas te bouwen. Bij doorvragen lijkt zelfs de conclusie te trekken te zijn dat onderdelen van het groen bespreekbaar zijn voor bebouwing, zolang het water zelf maar (zo-veel als mogelijk) gespaard blijft. Ofwel: blauw boven groen.
c. ***Integrale kwaliteitsverbetering van groen en blauw:*** het groen rond de Sloterplas heeft al veel kwaliteit, maar – zeker op specifieke onderdelen op de zuidwestoever – verdient het groen een kwaliteitsslag. Bepleit wordt om dit zo integraal mogelijk te doen, waardoor de openbaarheid en toegankelijkheid, de recreatieve gebruiksmogelijkheden en de biodiversiteit verbeterd worden, maar t. Tegelijkertijd moet de herinrichting van het groen bijdragenagt aan klimaatadaptiviteit, gezondheid en bewegen, het leefklimaat en verbetering van het watergebruik en -kwaliteit. Een aanpak die gericht is op én-én-én.
d. ***Houdt de zuidwestoever openbaar toegankelijk:*** de zuidwestoever van de Sloterplas wordt nu al volop gebruikt. Het is de plek voor collectieve gebeurtenissen (zoals de 4 mei herdenking), de plek van spontane ontmoetingen, de plek waar men afspreekt, waar men geniet van de weidsheid en rust, maar ook waar veel gebeurt (van picknick tot evenement). Belangrijke boodschap uit het participatieproces is dan ook: waardeer de zuidwestoever om wat het al is. Maar tegelijkertijd wordt hier een tweede boodschap aan toegevoegd: zorg dat deze bijzondere ontmoetingsplek – tussen Osdorpplein en Sloterplas – 'van ons allemaal' blijft. En borg dit door zoveel mogelijk openbaarheid en een royale, aantrekkelijke en continue (wandel-, sport- en mogelijk zelfs fiets-)route direct aan het water. Onderdeel van deze opgave is om de hoek Lelylaan/Meer en Vaart onderdeel te maken van deze royale, aantrekkelijke en continue route. Nu is dit bijna een 'dode hoek', slecht verbonden en bereikbaar en voor sommigen zelfs ervaren als onveilig.
e. ***Meervaart is een plek van en voor iedereen***: bezoekers van de Meervaart komen voor gezelligheid en ontmoeting, om nieuwe ervaringen op te doen en om zelf creatief bezig te zijn. Het is hierdoor een 'plek van iedereen': van jongeren die een eerste kennismaking met kunst en cultuur hebben tot

ervaren theaterbezoekers, van makers van kunst en cultuur tot degenen die hiervan genieten, van buurtbewoners tot congresgangers ~~van ver~~uit de regio~~re tot buurtbewoners~~. De Meervaart is aantrekkelijk voor de buurt, Nieuw-West en (g~~G~~root) Amsterdam. De brede en onderscheidende programmering, met veel aandacht voor nieuwe doelgroepen en jongeren, draagt hier in ~~een~~ belangrijke mate aan bij. Echter, het gebouw zelf werpt een hoge drempel op. Hierdoor vormt het voor nog veel te veel potentiële bezoekers een barrière. Het gebouw wordt namelijk ervaren als gesloten, afgekeerd van de samenleving, niet uitnodigend en~~,~~ onpersoonlijk. De nieuwbouw moet het tegenovergestelde worden. Bepleit wordt een uitnodigend en transparant gebouw, zodat je van buiten ~~af~~ kunt zien wat er ~~binnen~~ gebeurt en bijna als vanzelfsprekend naar binnen gaat.

f. ***Meervaart versterkt het Osdorpplein:*** de Meervaart heeft in de afgelopen decennia bewezen bij te dragen aan de aantrekkingskracht, levendigheid en identiteit van het Osdorpplein. De brede programmering voor uiteenlopende doelgroepen is hierin een van de belangrijkste succesfactoren ~~voor~~ geweest. Of er sprake is van combinatiebezoek – bijvoorbeeld winkelen en de Meervaart bezoeken of picknicken aan de Sloterplas en de Meervaart bezoeken - wordt door participanten betwijfeld. Maar de Meervaart maakt, als voorziening en als trekker, het Osdorpplein completer. Daarom komt uit het participatieproces naar voren dat de n~~N~~ieuwe Meervaart bij voorkeur in het centrum moet blijven. De plek waar de n~~N~~ieuwe Meervaart komt, moet een zo groot mogelijke impact hebben op de aantrekkingskracht, de loop/routing en de eigenheid van het centrum.

g. ***Groter en dynamischer gebouw:*** in het participatieproces is er begrip voor dat de n~~N~~ieuwe Meervaart meegroeit met Nieuw-West en Amsterdam, daardoor groter wordt en blijft aansluiten bij bestaande en nieuwe doelgroepen. Ook wordt de huidige combinatie van functies (theater, makersplek, talentontwikkeling) ondersteund en er zijn verschillende ideeën geopperd om de programmering verder te verbreden (van buurtfuncties tot filmzaal). Dit vraagt om een dynamisch en flexibel gebouw. Oftewel een gebouw dat zich leent voor veelsoortige producties, activiteiten en evenementen, kan 'meebewegen met de seizoenen' (winter/herfst, lente/zomer) en veranderende behoeften in de loop der tijd.

h. ***Binnen- en buitenactiviteiten:*** uniek voor Amsterdam kan worden een theater met ook buitenactiviteiten (op het maaiveld, op het dak). Dit zal de toegankelijkheid aanzienlijk vergroten en past bij het karakter van Nieuw-West. Als voorwaarde wordt in het participatieproces gesteld dat bij buitenprogrammering er goed rekening gehouden wordt met de omgeving (duidelijke communicatie, voorkomen van overlast).

i. ***Een gebouw om trots op te zijn:*** de n~~N~~ieuwe Meervaart moet meer dan een multifunctioneel en flexibel gebouw zijn. Het moet een gebouw worden waar bewoners van Nieuw-West trots op zijn, waarbij het begrip 'iconisch' voor sommige participanten de lading dekt, maar voor anderen te veel neigt naar 'ouderwetse ~~st~~architectuur'. Het ontwerp van het gebouw moet een ultieme verbinding maken tussen 'passend bij Nieuw-West/Sloterplas', 'eigentijds', 'uitnodigend', 'duurzaam' en een natuurlijke overgang met zijn omgeving (of zelfs onderdeel van de omgeving zijn). Wat veel gehoord is: een gebouw dat onderdeel van de buitenruimte is, de buitenruimte naar binnen trekt of zelfs een nieuwe buitenruimte toevoegt.

j. ***Plein en plas beter verbonden:*** de huidige Meer en Vaart is een optelsom van verkeersmodaliteiten (tram, westtangent, auto, fiets en voetganger), waardoor het een ruimtelijke en mentale barrière opwerpt tussen Osdorpplein en Sloterplas. Bepleit wordt om de overgang tussen plein en plas te verbeteren, de verblijfskwaliteit te verhogen (meer ruimte voor ontmoeten, minder voor verkeer), maar ook de goede bereikbaarheid van het centrum op dit moment – via openbaar vervoer, auto, fiets en voetganger - zoveel ~~als~~ mogelijk in stand te houden.

k. ***Benutten van ov-bereikbaarheid:*** op korte termijn is een combinatie van openbaar vervoersmodaliteiten (ov-hub) voorzien. Wanneer, in de toekomst, de oostwestlijn wordt aangelegd, ontstaat er zelfs een kans om het Osdorpplein, de Sloterplas en de n~~N~~ieuwe Meervaart voor de regio te ontsluiten. De locatie van de n~~N~~ieuwe Meervaart dient zo optimaal mogelijk aan te sluiten bij deze ov-faciliteiten.

l. ***Sleutelproject***: het Osdorpplein wordt hét centrum van Nieuw-West, de Lelylaan transformeert tot stadsstraat en wanneer er een oostwestlijn wordt aangelegd, groeit het Osdorpplein en de Sloterplas uit tot één van de hoofdcentra van Groot-Amsterdam. De n~~N~~ieuwe Meervaart moet recht doen aan en een substantiële bijdrage leveren aan deze nieuwe positie. Hiervoor moet het de buurt-,

stadsdeel- en grootstedelijke functie van het toekomstige Osdorpplein met elkaar verbinden ('een grootstedelijk gebaar'). Sowieso door een plek te blijven waar iedereen graag naar toe komt. Maar bij voorkeur ook op zo'n locatie en met zo'n gebouw dat de buurt, het stadsdeel en de grootstedelijke positie met elkaar verbonden raken.

~~6. Locatieafweging~~

Het gesprek over de nNieuwe Meervaart gaat niet alleen over het gebouw en ~~zijn~~ de locatie. Het gaat ook over grotere, maatschappelijke vragen als de identiteit/eigenheid van Nieuw-West, het Osdorpplein en de Sloterplas. Maar ook, ~~om~~ over ontmoeting, ~~om~~ culturele diversiteit, ~~om~~ een zorgvuldige omgang met wat gekoesterd wordt en ~~om~~ een zo goed mogelijke aansluiting bij behoeften en veranderingen in de samenleving. Daarnaast gaat het ook om meer zakelijke afwegingen, zoals de bedrijfsvoering en continuïteit van de Meervaart en het maatschappelijk rendement van publieke middelen. Deze aspecten zijn niet zonder meer vergelijkbaar. De waarden, opgehaald in het participatieproces, geven wel verdere richting.

~~7. Locatieafweging~~

7.

Wanneer wij de uitkomsten van het participatieproces volgen en aanvullende overwegingen in de locatieafweging betrekken, dan vallen er verschillende locaties af en blijven er twee locaties over voor de nNieuwe Meervaart.

Wat valt af?

- ***Stadsdeelkantoorlocatie***: in het participatieproces is deze locatie vaak genoemd als goed alternatief voor de voorkeurslocatie. Echter, er zijn voor een andere ontwikkeling op deze locatie ~~zijn~~ reeds onomkeerbare besluiten genomen.
- ***Landtong***: deze locatie is recent heringericht met twee horeca paviljoens, een fietsbrug, en openbare ruimte. Participanten waarden deze herinrichting en de nieuwe functies zeer. Evenals de gemeente achten participanten het uitkopen en/of verplaatsen van horeca niet als wenselijk en beschouwen dit als kapitaalvernietiging.
- ***Locaties buiten het centrum***: in het participatieproces zijn diverse locaties benoemd buiten het centrum als alternatief genoemd. Vaak genoemd is de locatie van het Talentenhuis, maar ook andere zijn genoemd, zoals nabij Station Lelylaan, op Plein '40-'45 of in de Tuinen van West, het Stadspark Osdorp en Sportpark Ookmeer. Deze locaties bevinden zich allemaal (ver) buiten het Osdorpplein, terwijl het belang van de Meervaart voor het Osdorpplein benadrukt is.
- ***Huidige locatie van de Meervaart***: in het participatieproces is veelvuldig de vraag gesteld waarom de huidige locatie zich niet leent voor verbouw of sloop-nieuwbouw. In het verlengde hiervan is de vraag gesteld waarom de Meervaart zou moeten wijken voor een hotel. De behoefte aan een hotel is in het participatieproces vaak betwijfeld.
  Voor de gemeente en de Meervaart zijn er, zoals ook gedeeld in het participatieproces, argumenten om ook deze locatie af te laten vallen. De nieuwbouw van de Meervaart zal groter worden en stelt programmatische en ~~theater~~technische voorwaarden aan het ruimtegebruik (zaalgrootte, routings, voldoende ontmoetingsruimtes, etc). Dit levert een minimale footprint op en stelt grenzen aan het 'stapelen van functies'. Deze minimale footprint past niet op de huidige locatie. Daarnaast zal de huidige locatie geen invulling kunnen geven aan de behoefte en wens om een interactie te organiseren tussen binnen en buiten. Een tijdelijke andere behuizing, gedurende zo'n 3 jaar van verbouwing, heeft voor de Meervaart ongewenste effecten op de continuïteit van bedrijfsvoering en het relatieonderhoud van bestaand publiek. Daarnaast zal het cultuuraanbod tijdelijk afnemen, terwijl de wens juist is deze te laten groeien.

Wat blijft over?

- ***Voorkeurslocatie***: de enquête en de gesprekken (themabijeenkomsten en Opp App) leveren een verdeeld beeld op over deze locatie, zeker wanneer de nieuwbouw ~~deze deels~~ in het water komt. Als voordelen worden genoemd: de ruimte, de iconische locatie, de kans om buitenactiviteiten te organiseren en het niet bebouwen van de hoofdgroenstructuur. Maar er worden ook veel nadelen

genoemd: nieuwbouw belemmert de lange zichtlijnen over de Sloterplas, bebouwing in het water wordt als een grote inbreuk gezien op dat wat het Osdorpplein en de Sloterplas zo uniek maken, een gebouw midden ~~op~~ aan de zuidwestoever verstoort de continuïteit van de royale openbare ruimte langs de oever. Aan deze nadelen is op één onderdeel tegemoet te komen, namelijk door de nieuwbouw op of zo veel mogelijk op de oever te bouwen. Echter, de ruimte die hiervoor is, levert zo'n footprint op dat dit moeilijk tot niet te verenigen is met de ~~toneel~~technische eisen van een modern theater. D~~e~~it beweging 'het land op, het water in' lijkt niet realistisch.

- ***Hoek Lelylaan/Meer en Vaart***: in de gesprekken (themabijeenkomsten en Opp App) wordt door sommigen de eerdere keuze om niet te bouwen in de hoofdgroenstructuur onderstreept, maar door velen wordt met verbazing gereageerd dat de hoek onderdeel is van de hoofdgroenstructuur. Alom wordt de huidige kwaliteit van het groen en de waterkwaliteit ondermaats beoordeeld, waarbij sommigen pleiten voor een herinrichting van de openbare ruimte, maar ook velen nieuwbouw als impuls zien voor een integrale kwaliteitsverbetering. Dat deze locatie vraagt om een iets langer loopje vanuit het Osdorpplein langs de zuidoever, wordt als niet onoverkomelijk gezien. Nadeel is het bouwen in de hoofdgroenstructuur. Als voordelen word~~ent aangegeven~~genoemd: openhouden van centrale deel van zuidwestoever, kans om alleen op de oever te bouwen (blauw sparen), nieuw bronpunt, dichtbij ov-hub en toekomstige halte oostwestlijn, kans om Lelylaan, Meer en Vaart, Osdorpplein en Sloterplas aan elkaar te schakelen.

Aanvullende overwegingen bij hoek Lelylaan/Meer en Vaart

- ***Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (verder: TAC)***: de TAC heeft op 12 december 2019 een preadvies uitgebracht over nieuwbouw van de Meervaart op de zuidwestoever. Gesteld wordt op basis van geldende beleidskaders dat bij nieuwbouw op de hoek Lelylaan/Meer en Vaart "(...) er sprake is van realisatie van bebouwing voor een grootstedelijke functie die strikt genomen niet inpasbaar is in de Hoofdgroenstructuur." Echter, in het preadvies vult de TAC haar taak iets breder in en ziet onder duidelijke voorwaarden (het 'hele stevige mits') mogelijkheden voor nieuwbouw, inpassing in en verbetering van het groen en programmering die een impuls kunnen betekenen voor de Hoofdgroenstructuur ter plaatse. Als voorwaarden worden onder meer genoemd: het landschappelijk opnemen van het gebouw, een visie op de oevers als geheel (inclusief het watersporteiland), een passende programmering, het juiste ontwerp voor het gebouw en een integrale visie op oever en verkeersafwikkeling.
- ***Delen van uitkomsten participatieproces met participanten en raad***: tot nu toe is breed gecommuniceerd over het delen van de uitkomsten van het participatieproces in de vorm van een concept-ambitiedocument op 22 februari. Op basis van de gesprekken tot nu toe ~~met~~ in het participatieproces ligt het voor de hand om niet alleen de gedeelde waarden te delen, maar ook de bevindingen over de locaties. Voor verdere uitwerking en goede inpassing van de nieuwbouw in de omgeving kan verwezen worden naar de integrale besluitvorming over het Investeringsbesluit 2e fase Osdorpplein, voorzien in september 2021. Punt van aandacht is hoe en wanneer de raad en de stadsdeelcommissie geïnformeerd worden.
- ***Communicatie:*** wanneer vastgehouden wordt aan de voorkeurslocatie, ~~zal~~ is de communicatieboodschap ~~zijn~~ dat er in het participatieproces ~~niet is aangetoond dat er brede weerstand bestaat en er voldoende draagvlak is om door te gaan~~geen nieuwe, zwaarwegende argumenten zijn opgehaald om de voorkeurslocatie te heroverwegen. Naar verwachting ~~zal~~ gaat de discussie vervolgens ~~gaan~~ over wel of geen voldoende draagvlak. Wanneer de scope voor de locatie aan de Sloterplas verbreed wordt naar de hoek Lelylaan/Meer en Vaart ~~zal~~ is de communicatieboodschap ~~zijn~~ dat uit het participatieproces een beter alternatief komt. ~~Naar verwachting zal d~~De discussie zal vervolgens gaan over wat belangrijker is: draagvlak vanuit de samenleving of politieke afspraak om niet te bouwen in dit deel van de H~~h~~oofdgroenstructuur.
- ***Planning***: op korte termijn zou het verbreden van de scope (hoek Lelylaan/Meer en Vaart) tot vertraging kunnen leiden, wanneer dit aanleiding geeft voor nadere politiek-bestuurlijke bespreking. Op de iets langere termijn is de verwachting, bij gebrek aan weerstand, dat het tot versnelling leidt en mogelijk ook minder politiek controversieel is in aanloop naar de verkiezingen.

Commented [[redacted]2]: Onduidelijk wat we hiermee bedoelen